

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

เรื่องหลักนิติธรรมกับนโยบายสาธารณะ ของพรรคการเมืองไทยในช่วง
การเลือกตั้งปี พ.ศ.๒๕๖๒

จัดทำโดย นายธนกร ดำรงรัตน์

รหัส ๖๒๐๗๑๔

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๗
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง หลักนิติธรรมกับนโยบายสาธารณะ ของพรรคการเมืองไทยในช่วง การเลือกตั้งปี พ.ศ.๒๕๖๒

ธนาการ ดำรงรัตน์

บทนำ

หลักนิติธรรม (Rule of law) คือ การใช้อำนาจรัฐจะมีความชอบก็ต่อเมื่อสอดคล้องกับกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ถูกรตราขึ้นโดยชอบธรรม

นโยบายสาธารณะ (Public Policy) คือ แนวทางกิจกรรม การกระทำหรือการเลือกตัดสินใจของรัฐ เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

พรรคการเมืองไทย (Political Party) คือ องค์กรทางการเมืองที่รวมบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกัน แนวคิดทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ แบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อส่งบุคคลเข้ารับการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้เสียงข้างมากในรัฐสภาและจัดตั้งรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศตามแนวคิดหรือนโยบายที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของกลุ่ม

จากคำนิยามข้างต้นดังนั้น การออกนโยบายสาธารณะโดยพรรคการเมืองไทย ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง ปี พ.ศ.๒๕๖๒ นั้นควรตั้งอยู่บนหลักนิติธรรม เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้ง เพื่อให้เป็นแนวทางบริหารประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน ไม่ใช่กำหนดนโยบายสาธารณะขึ้นมาเพื่อเอื้อประโยชน์พรรคการเมืองของตนเอง หวังแค่ผลการเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการพัฒนาประเทศชาติในภาพรวมในอนาคตได้

๑. ความหมายและสาระสำคัญของหลักนิติธรรม

๑.๑ ความหมายของหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรมถือกำเนิดจากกฎหมายจารีต ประเพณีของประเทศอังกฤษที่ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่ ศตวรรษที่ ๑๖ ต่อมาใน ค.ศ.๑๘๘๕ ศาสตราจารย์ เอ.วี. ไคซี (A.V.Dicey) ได้ให้ความหมายที่ชัดเจนของหลักนิติ ธรรมไว้ ๓ ประการคือ

๑. ความสูงสุดของกฎหมาย บุคคลจะต้องถูกลงโทษก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นทำผิดตามกฎหมายซึ่งกฎหมายนั้นจะต้องถูกตราขึ้นก่อนการกระทำผิด โดยผู้กระทำผิดจะต้องถูกฟ้องร้องให้ศาลยุติธรรมมาเป็นผู้พิพากษา
๒. ความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย บุคคลทุกคนภายในประเทศย่อมเสมอภาคกัน ภายใต้กฎหมาย เดียวกันไม่ว่าบุคคลนั้น จะมีสถานบรรดาศักดิ์เป็นนักการเมืองชั้นสูง เป็นข้าราชการ นักธุรกิจ หรือประชาชนบุคคลทั่วไป หากกระทำความผิด จะต้องถูกพิจารณา และลงโทษภายใต้กฎหมายเดียวกัน โดยมาตรฐานเดียวกัน
๓. ความมีสิทธิเสรีภาพในความเป็นมนุษย์ บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพตามขอบเขตของกฎหมาย และจารีตประเพณี ของสังคม มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือการ ประชุมหารือกัน รวมทั้งมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

สำหรับในประเทศไทยได้มีคณะนักวิชาการที่ พยายามจะรวบรวมและสร้างความชัดเจนของหลักนิติธรรมให้เป็นรูปธรรมเพื่อจะได้ระบุไว้ในระบบกฎหมายของไทย และใช้เป็นหลักการในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอำนาจหลักทั้ง ๓ ด้านระบอบประชาธิปไตย โดยศาสตราจารย์ ดร.กำชัย จงจักรพันธ์ ได้ให้ความหมายของหลักนิติธรรมว่า หมายถึงหลัก พื้นฐานทางกฎหมายที่กระบวนการทางกฎหมายและกระบวนการทางยุติธรรมจะต้องไม่ฝ่าฝืนหรือขัดแย้งต่อหลักนิติธรรมนี้ หากกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมความขัดแย้งต่อหลักนิติธรรมผลก็จะใช้บังคับไม่ได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลักนิติธรรมคือ หลักที่อยู่เหนือกฎหมายทั้งปวง

๑.๒ สาระสำคัญของหลักนิติธรรม

๑. มีการรับรองและให้คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลที่เป็นราษฎรของรัฐไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายพื้นฐานของรัฐ
๒. มีการรับรองหรือยืนยันหลักที่ว่า องค์กรต่างๆของรัฐจะจำกัดการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจ และเพียงเท่าที่กฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น และหลักที่ว่ากฎหมายที่จำกัดหรือให้อำนาจองค์กรต่างๆ ของรัฐจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องตราขึ้นโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
๓. มีการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำขององค์กรต่างๆของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และมีการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วย

รัฐธรรมนูญของกฎหมายที่จำกัดหรือให้อำนาจองค์กรต่างๆ ของรัฐจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

๔. มีการแบ่งแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐกระทำการทางนิติบัญญัติ ทางบริหารและทางตุลาการออกจากกัน โดยให้แต่ละองค์กรทำหน้าที่ของตนอย่างอิสระ

๒.นโยบายสาธารณะ

๒.๑ความหมายนโยบายสาธารณะ

ศุภชัย ยาวะประภาส (๒๕๓๓) นักวิชาการจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความหมายของคำว่า นโยบายสาธารณะว่า หมายถึงกิจกรรมที่รัฐกระทำอยู่ในปัจจุบันและกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

๒.๒ ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (๒๕๔๓) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะมีความสำคัญทั้งต่อผู้กำหนดนโยบายและประชาชน กล่าวคือ ความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบาย ส่วนใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกำหนด นโยบายบริหารประเทศคือรัฐบาล หากรัฐบาลกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านค่านิยมของสังคมและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชาชนจะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากประชาชน โดยอย่างยิ่งถ้ารัฐบาลสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) จะทำให้รัฐบาลได้รับการยอมรับและความนิยมจากประชาชนอย่างกว้างขวาง ผลดังกล่าวจะส่งเสริมให้รัฐบาลมีโอกาสดำรงอำนาจในการบริหารประเทศยาวนานขึ้นโดยอาจได้รับความไว้วางใจจากการเลือกตั้งให้ทำหน้าที่รัฐบาลบริหารประเทศต่อไปอีกในทางตรงกันข้าม หากรัฐบาลกำหนดนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมหรือความต้องการของประชาชน ประชาชนอาจรวมตัวกันคัดค้าน เพื่อกดดันให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรืออาจมีผลรุนแรง ถึงขั้นทำให้รัฐบาลหมดอำนาจไป หรือในบางกรณีถึงแม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการของประชาชน แต่รัฐบาลไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ปรากฏการณ์เช่นนี้จะทำให้ ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อการบริหารงานของรัฐบาล และอาจส่งผลให้รัฐบาลหมดโอกาสที่จะบริหารประเทศต่อไป ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า นโยบายสาธารณะมีผลต่อการดำรงอยู่ของรัฐบาลอย่างสำคัญ

๓.การกำหนดนโยบายสาธารณะตามหลักนิติธรรม

การกำหนดนโยบายสาธารณะจากนักการเมืองเพื่อหาเสียงให้ชนะการเลือกตั้งและให้พรรคของตนได้ดำรงตำแหน่งนั้น ต้องให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม ซึ่งหลักนิติธรรมนี้จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตของคน กลุ่มคน ดังนั้นการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมีความสำคัญอย่างมากดังต่อไปนี้

๑. ความคุ้มค่าของทรัพยากร เนื่องจากทุกประเทศมีทรัพยากรอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสามารถแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือสังคมอย่างได้ผล ไม่เกิดภาวะการณสูญเปล่า หรือต้องกลับมาแก้ไข

ใหม่ ทรัพยากรในที่นี้หมายความว่ารวมทั้งบุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์และเวลาที่ต้องใช้ไปทั้งหมด

๒. ความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศ การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญต่อการก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าหากการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงานและโครงการพัฒนาต่างๆ ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ จะส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายเพื่อความก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความกินดีอยู่ดีและมีความสุข
๓. การวิเคราะห์นโยบายนั้น นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องคำนึงถึงการพิจารณาทางเลือกนโยบายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเท่านั้นเพื่อให้มั่นใจว่าทุกทางเลือกที่นำมาวิเคราะห์จะไม่ก่อให้เกิดความสูญเปล่า และในการจัดทำนโยบายก็จะต้องคำนึงถึงการกำหนดแนวทางการนำไปปฏิบัติที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการนโยบายว่านโยบายนั้นจะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

๔. หลักนิติธรรมกับนโยบายสาธารณะก่อนเลือกตั้ง ๒๕๖๒

ในโอกาสการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมาถึงในวันที่ ๒๔ ก.พ. ๒๕๖๒ สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และมูลนิธิองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตย ได้ร่วมกันจัดพิธีลงนาม "สัญญาที่พรรคการเมืองขอไว้แก่ประชาชน" เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่มีจรรยาบรรณและให้การจัดการเลือกตั้งรัฐบาลหลังการเลือกตั้งเป็นไปโดยเคารพเสียงและความต้องการของประชาชน พรรคการเมืองจึงได้จัดทำสัญญาที่พรรคการเมืองขอไว้แก่ประชาชน และให้คำมั่นว่าจะปฏิบัติตามสัญญาที่ลงนามร่วมกันนี้อย่างเคร่งครัดและจริงจัง

ก่อนการเลือกตั้งพรรคการเมืองขอสัญญาว่าจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณการหาเสียงเลือกตั้ง ดังนี้

๑. จะปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กฎหมายเลือกตั้ง และกฎระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดขึ้นตามหลักนิติธรรมและตามมาตรฐานสากล
๒. จะไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการซื้อเสียง จะไม่ใช้และพร้อมที่จะต่อต้านการใช้กลไกหรือทรัพยากรของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงเลือกตั้ง
๓. จะรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยสันติวิธี และไม่ใช้ความรุนแรงใด ๆ
๔. จะไม่ใช้ถ้อยคำและภาษาที่ร้อนแรง จะไม่ให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะไม่ใช้การข่มขู่ และไม่ใช้วาจาที่ปลุกเร้าให้เกิดความรุนแรง
๕. จะเคารพสิทธิของพรรคการเมืองทุกพรรคที่จะรณรงค์หาเสียง โดยปลอดจากความหวาดกลัว และการถูกข่มขู่ และขอยืนยันว่าจะไม่ไปก่อวินการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองใด ๆ

พรรคการเมืองเชื่อว่า การปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้นี้ จะมีส่วนช่วยสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันพรรคการเมือง และมีส่วนช่วยสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งแก่ระบอบประชาธิปไตย

๔. นโยบายสาธารณะ ๒๕๖๒

จากนโยบายสาธารณะที่ออกมาใช้หาเสียงก่อนเลือกตั้งวันที่ ๒๔ ก.พ. ๒๕๖๒ มีหลายนโยบายที่ยังดำเนินการต่อหรือกำหนดนโยบายที่คล้ายกับนโยบายที่เคยนำไปปฏิบัติแล้วเกิดปัญหาในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. นโยบายขึ้นค่าแรงของแต่ละพรรคการเมือง

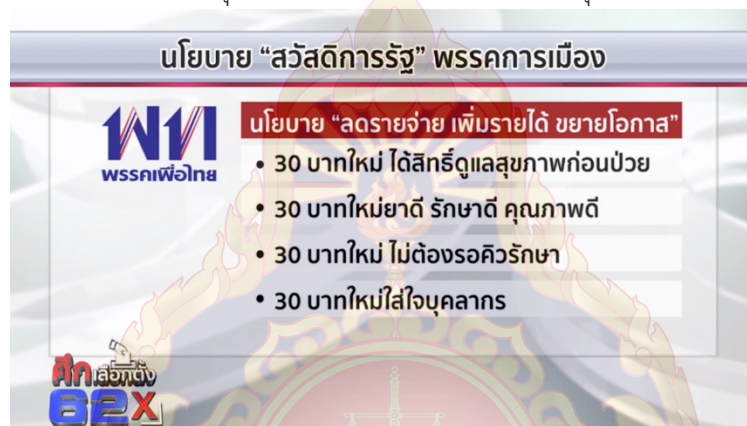
จากที่ผ่านมากระหว่งยุครัฐธรรมนูญ เห็นว่า นโยบายการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ ๓๐๐ บาทต่อวัน ปริมาณ ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ได้แสดงให้เห็นว่า นโยบายการปรับค่าแรงขึ้นเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับระดับค่าแรงที่ถูกกำหนดโดยกลไกตลาด ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้แรงงานสามารถได้รับค่าจ้างสูงขึ้น โดยได้ส่งผลกระทบต่อเชิงลบที่สำคัญต่อผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SME) ในส่วนของผลกระทบในระยะยาว โดยรัฐบาลอาจมีมาตรการช่วยเหลือ เช่น ลดอัตราภาษี เงินได้ มาตรการระยะยาวบรรเทาปัญหาการว่างงาน การไหลเข้าของแรงงานต่างชาติ เป็นต้น

๒. นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุของแต่ละพรรคการเมือง

ผศ.ศุภชัย ศรีสุชาติ ผู้อำนวยการสถาบันเสริมการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อธิบายว่าการกำหนดเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต้องคำนึงถึงระยะยาวด้วยเพราะการเพิ่มเบี้ยจากเดิม ๒-๓ เท่าตัว ทำให้ภาครัฐต้องใช้งบประมาณมากขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อภาวะการคลัง อีกทั้งในอนาคตจำนวนผู้สูงอายุก็จะเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันเสนอว่า การให้เบี้ยผู้สูงอายุควรเป็นไปตามความจำเป็นและตรงเป้าหมาย จำนวนที่ได้รับอาจจะไม่เท่ากัน โดยพิจารณาจากสภาพความยากลำบาก เช่น กรณีผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการ หรือยากจน แต่เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาต้องมีความชัดเจน

๓. นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ๓๐ บาท รักษาทุกโรค

โดยแพทย์จากโรงพยาบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี กล่าวว่า โครงการ ๓๐ บาทรักษาทุกโรค ตั้งแต่รัฐบาลทักษิณ ต่อเนื่องมาถึงรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายก พบปัญหาในทุกกระดับ ตั้งแต่ตัวคนไข้ แพทย์ นโยบายรัฐและโรงพยาบาล ปัญหาสำคัญคือ เรื่องการบริหารจัดการงบประมาณที่โรงพยาบาลต่างๆ จะต้องบริหารเองเพราะค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลให้คิดเป็นรายหัว ไม่ได้คิดตามการรักษาเป็นครั้งๆ ดังนั้นเมื่อเหมาจ่ายไปแล้วถ้ามีคนไข้มารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอก บ่อยๆ โรงพยาบาลก็จะขาดทุน ในส่วนนี้จะมีทั้งโรงพยาบาลที่ดีและโรงพยาบาลที่ไม่มีธรรมาภิบาล โรงพยาบาลที่ดีมีจรรยาบรรณก็จะพยายามรักษาคนไข้ให้ดีที่สุดในงบประมาณที่ตั้งตัว แต่หลายโรงพยาบาลกลับพบว่าไม่ได้รับจรรยาบรรณ โดยมีทั้งการลดคุณภาพยา และผลักให้คนไข้กลับไปรักษาโรงพยาบาลต้นทางแทน

๔. นโยบายดูแลสินค้าเกษตร

- ประชาธิปัตย์ ประกันรายได้เกษตรกร ให้ครอบคลุมพืชทุกชนิด สร้างความมั่นคงรายได้ให้เกษตรกรไทยทุกคนได้มีหลักประกันรายได้ขั้นต่ำการทำอาชีพเกษตรกรรม ข้าวไม่ต่ำกว่าเกวียนละ ๑๐,๐๐๐ บาท, ยางพารา ไม่ต่ำกว่า ๖๐ บาทต่อกิโลกรัม, ปาล์ม ๑๐ บาทต่อกิโลกรัม รวมถึงทำประกันภัยพืชผลคุ้มครองต้นทุนการผลิต
- พรรคเพื่อไทย ชูโครงสร้างเศรษฐกิจไทยด้วยมืออาชีพ ปรับโครงสร้างหนี้ พักชำระหนี้เกษตรกร ๓ ปี มีกองทุนปรับเปลี่ยนหน้าดิน สร้างรายได้ เป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารปลอดภัยป้อนคนทั้งโลก ให้เงินอุดหนุนข้าวคุณภาพดี เกวียนละ ๕,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๕ เกวียน/ครัวเรือน รวมเป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท หรือรายย่อยผลิต

ไม่เกิน ๗ เกวียน คร่าวเรือนละ ๓๖,๐๐๐ บาท เพิ่มราคาสินค้าเกษตรทุกชนิด ๓๐% ให้สูงขึ้นภายในเวลา ๖ เดือน และยังคงกำหนดเป้าหมายขายข้าวด้วย

- พรรคพลังประชาชน ต้องการทำให้คนไทยรวยด้วยความหวัง ราคาผลผลิตทางการเกษตรต้องได้รับการดูแลบางช่วงเวลา เช่น ข้าวเจ้า ๑๒,๐๐๐ บาทขึ้นไปต่อตัน / ข้าวหอมมะลิ ๑๘,๐๐๐ บาทขึ้นไปต่อตัน / อ้อย ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไปต่อตัน / ยางพารา ๖๕ บาทขึ้นไปต่อกิโลกรัม / มันสำปะหลัง ๓ บาทขึ้นไปต่อกิโลกรัม และ ปาล์มต้องทำให้ได้ราคาเป้าหมายที่ ๕ บาทขึ้นไปต่อกิโลกรัม
- พรรคภูมิใจไทย เสนอนโยบาย ข้าวระบบกำไรแบ่งปัน Profit Sharing ปรับระบบแบ่งสรรปันส่วนผลกำไรแบบ ๗๐:๑๕:๑๕ คือ ชาวนา ได้กำไร ๗๐% โรงสี ๑๕% และผู้ประกอบการส่งออกข้าว ๑๕ %

รศ.ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ให้ความเห็นหลังจากติดตามนโยบายหาเสียงด้านการเกษตรของทุกพรรค ในขณะนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่มคือ ๑) นโยบายอุดหนุนแบบขายฝัน ซึ่งมีทุกพรรค ๒) หลายพรรคมีนโยบายระยะยาว และ ๓) นโยบายแตกต่างกันโดดเด่น เป็นที่น่าสังเกตว่า บางนโยบายไม่ดี เช่น นโยบายพรรคภูมิใจไทย เรื่อง profit sharing ซึ่งใช้รูปแบบการแบ่งปันผลประโยชน์ให้ชาวนาเหมือนกับระบบที่ให้กับชาวไร่อ้อย กับนโยบายจำกัดการส่งออกข้าวซึ่งเคยมีการดำเนินการมาแล้วในอดีต แต่ไม่สามารถทำได้และส่งผลกระทบต่อไทยเสียตลาด ส่วนนโยบายพรรคเพื่อไทยเรื่องการยกระดับราคาสินค้าเกษตรให้ได้ในระยะเวลา ๓ หรือ ๖ เดือน และเมื่อขีดเส้นระยะเวลาแล้วก็เป็นไปได้ที่จะใช้วิธีการแทรกแซงราคา ซึ่งอันนี้จะส่งผลเสียแน่นอน อย่างไรก็ตาม มีเพียงพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคพลังประชาชนเท่านั้นที่มีการ “คำนวณ” เม็ดเงินงบประมาณที่จะนำมาใช้ในนโยบายด้านการเกษตรจนหลายฝ่ายกังวลว่า ประเด็นเหล่านี้จะก่อให้เกิดความ “สับสน” ในเรื่องวินัยทางการคลัง ข้าราชการรับจำนำข้าวในอดีต รศ.ดร.นิพนธ์มีความเห็นว่า “ประชาชนต้องมองว่า นโยบายเหล่านี้อาจจะทำให้เกิดการ “ก่อกวน” ซึ่งการก่อกวนจะต้องไม่มากเกินไป เช่น หากอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP) จะต้องขยายตัวมากกว่าอัตราการก่อกวน จึงจะไม่อันตราย หรือหาก GDP ไม่ขยายตัวเท่ากับรัฐต้องมีการเก็บภาษีเพิ่มหรือไม่ หรือจะใช้เงินจากแหล่งใด หากแจ้งว่าจะใช้เงินจากการกู้ ประชาชนก็ต้องตั้งคำถามว่า “กูไปแล้วจะเอาเงินจากที่ไหนมาใช้คืน”

๕. นโยบายช่วยเหลือคนจน

- พรรคประชาธิปัตย์ เบี้ยผู้บากรั้ว ๘๐๐ บาท/เดือน
- พรรคพลังประชาชน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

เกาะติดเลือกตั้ง 2562

นโยบายพรรคประชาธิปัตย์

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

- เบี้ยผู้ยากไร้ 800 บาท/เดือน โอนตรงสู่บัญชี
- ประกันรายได้แรงงาน 120,000 บาท/ปี
- ประกันรายได้เกษตรกร ไม่แทรกแซงกตลาด
- ปรามยาเสพติด “ปะ-อะ-อะ” ไม่ทรงใจใคร
- เกิดบับ รับสิทธ์เงินแสน
- โอนดสิฬ้า ยกระดับ สปก.

Facebook: @prasertprawe Instagram: @praewmag YouTube: Praew Magazine Twitter: @praewdaily

นาย สมชัย จิตสุชน ผู้อำนวยการวิจัยด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(ทีดีอาร์ไอ) ไม่เห็นด้วยหากรัฐบาลใหม่จะออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้น เพราะคิดว่านโยบายแจกเงินสำหรับคนจนหากเพิ่ม ๑,๐๐๐ บาทต่อเดือนจะเป็นการเพิ่มภาระงบประมาณปีละ ๑.๕-๑.๖ แสนล้านบาทถือว่าสูงเกินไป และหากแจกเงินที่สูงจะทำให้ประชาชนไม่รู้จักรักทำมาหากิน รอแต่เงินจากรัฐบาล

๕. แนวทางแก้ปัญหาการออกนโยบายสาธารณะที่ขัดหลักนิติธรรม

๑. ต้องยกเลิกประชานิยม และกำหนดให้การหาเสียงด้วยประชานิยมต้องระบุ ที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในแต่ละเรื่อง และต้องบังคับให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่มี สส.ในสภา จำนวนมาก ตั้งแต่ลำดับที่ ๑ - ๔ ต้องมาอภิปรายทางโทรทัศน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง ทั้งรัฐธรรมนูญ ต้องกำหนดให้การกู้เงินของรัฐบาลกระทำได้เฉพาะเพื่อการลงทุน หรือ refinance เงินกู้ที่ใช้ในการลงทุนเท่านั้น จะกู้เงินมาใช้ในเรื่องอื่นไม่ได้
๒. จะต้องตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการปรับโครงสร้างการจัจัดสรรทรัพยากรทำนองเดียวกับคณะกรรมการกระจายอำนาจไว้ในรัฐธรรมนูญ ให้มีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะการจัดสวัสดิการให้ประชาชนในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทั้งการจัดสรรสวัสดิการดังกล่าวต้องตราเป็นกฎหมาย นอกจากนั้น ต้องมีการปรับโครงสร้างภาษีอากรเพื่อสร้างรายได้มาใช้ในการให้สวัสดิการอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีจากรายได้ในการจำหน่ายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ฯลฯ
๓. การแบ่งอำนาจทางการเมืองระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยให้สภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้ง และเป็นสภาอันเป็นที่มาของรัฐบาล และการบริหารราชการแผ่นดิน ให้วุฒิสภามาจากวิชาชีพต่าง ๆ เป็นสภาคานอำนาจและตรวจสอบ และเป็นสภาปรับให้การจัจัดสรรทรัพยากรโดยกฎหมายทั่วถึงและเป็นธรรมขึ้น
๔. การเพิ่มหลักจริยธรรมในทางการเมืองและการบริหาร และจัดให้มีการประเมินประสิทธิภาพ คุณภาพ และคุณธรรม ของทั้งองค์กรทางการเมือง องค์กรภาครัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองและข้าราชการ ทั้งนี้ โดยให้กระทำโดยสม่ำเสมอ

๕. การสร้างความเคารพ “นิติธรรม” ให้เกิดขึ้นในทุกระดับ ทั้งระดับผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนประชาชน ต้องเคารพกติกาทุกประเภท และโดยเฉพาะ กฎหมาย ไม่ละเมิดหรือหลีกเลี่ยงกฎหมาย และคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาล เพราะรัฐที่ปราศจากนิติธรรม หรือนิติธรรมอ่อนแอทั้งระดับรัฐและประชาชนนั้น ย่อมไม่อาจพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เจริญได้ ด้วยเหตุที่ไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ลงทุน และยิ่งนิติธรรมล่มสลายไปเมื่อใดรัฐก็จะกลายเป็น failed state หรือรัฐล้มเหลว ไม่อาจเป็นรัฐอยู่ได้ และเมื่อนั้นอนาธิปไตย (anarchy) และความวุ่นวายสับสนก็จะเกิดขึ้นกับสังคมและสมาชิกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
๖. มุ่งให้ความสำคัญกับความโปร่งใส (Transparency) และหลักการพร้อมรับการตรวจสอบ (Accountability) มากขึ้น โดยอาศัยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กว้างขวางมากขึ้น กระบวนการตัดสินใจเป็นแบบเปิด การทำงานของภาครัฐจะต้องรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมและเน้นการบรรลุถึงผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นหลัก
๗. เน้นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน (Citizen Participation) โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นพวกเขาชอบหรือถูกละเลย ขาดการเหลียวแล ดังนั้น กระบวนการนโยบายจึงต้องให้ความสำคัญกับการตัดสินใจของระดับท้องถิ่นที่สามารถเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นได้ดีที่สุด

สรุป

นโยบายสาธารณะ คือ นโยบายที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนช่วยแก้ไขปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยผลประโยชน์และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อทั้งประชาชนและรัฐบาล ดังนั้นนโยบายสาธารณะจึงเป็นแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลที่มุ่งเน้นสร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชนเป็นหลัก เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และพัฒนาชีวิตประชาชนให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญต้องให้ความสำคัญในหลายๆด้านไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายรวมไปถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติถ้าหากสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและตรงกับความต้องการของประชาชนก็จะสามารถช่วยให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างแท้จริง

แนวทางการกำหนดนโยบายสาธารณะที่ถูกต้อง รัฐบาลต้องคำนึงถึงการกำหนดนโยบายให้เป็นที่มาตามหลักความถูกต้องชอบธรรมของกฎหมายหรือที่เรียกว่า หลักนิติธรรม โดยใช้กฎหมายให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กล่าวคือ รัฐบาลต้องดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องคำนึงหลักการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ

หลักนิติธรรมจึงมีความสำคัญยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องยึดถือและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและอ้างความศักดิ์สิทธิ์ของหลักการดังกล่าวไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ใช้อำนาจรัฐทุกฝ่ายและประชาชนทุกคนที่จะดำเนินการโดยตระหนักถึงหลักการดังกล่าวในการปฏิบัติหน้าที่ใดๆ และเคารพต่อหลักนิติธรรม อย่างไม่เสื่อมคลาย เพื่อนำพาสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งความเป็นธรรมและความผาสุกของบ้านเมือง ต่อไป

บรรณานุกรม

- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ . ศาลปกครองกับการดำรงหลักนิติธรรม.กรุงเทพฯ:สำนักงาน ป.ป.ช. อิงฟ้า สิงห์น้อย. นโยบายสาธารณะการบริหารจัดการภาครัฐ.คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ดร.สุขุม ศรีสถิตวัฒนา.หลักนิติธรรมในโครงการรับจำนำข้าว.สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง.๒๕๕๙.หลักนิติธรรมกับสังคมไทย.ฉบับที่ ๒๑.มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักข่าวไทย.๒๕๖๒.พรรคการเมืองชูนโยบายด้านการเกษตรเรียกคะแนน.(ออนไลน์). แหล่งที่มา<https://www.tnamcot.com/view/qwQ-๖ZT>
- ประชาชาติธุรกิจ.๒๕๖๒.นโยบายชายฝั่งชาวนา TDRI. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://www.prachachat.net/economy/news-๓๐๒๐๙๑>
- ข่าวไทยพีบีเอส.๒๕๖๒.ขึ้นนโยบายเพิ่มเบี้ยขีฟผู้สูงอายุจากกระทบภาวะการคลัง.(ออนไลน์). แหล่งที่มา<https://news.thaipbs.or.th/content/๒๗๗๙๓๔>
- Nation.๒๕๖๑. ๒๕ พรรค ลงนาม สัญญาจะหาเสียง อย่างมีจรรยาบรรณ-ยุติธรรม.(ออนไลน์). แหล่งที่มา<https://www.msn.com/th-th/news/national>.